# РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1218/2010 НА КОМИСИЯТА

## от 14 декември 2010 година

## относно прилагането на член 101, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз за някои категории споразумения за специализация

**(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕИО) № 2821/71 на Съвета от 20 декември 1971 г. относно прилагането на член 85, параграф 3 от Договора за категории споразумения, решения и съгласувани практики ([1]),

след като публикува проект на настоящия регламент,

след като се консултира с Консултативния комитет по ограничителни практики и господстващо положение,

като има предвид, че:

(1) Регламент (ЕИО) № 2821/71 оправомощава Комисията да прилага чрез регламент член 101, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз (*) към някои категории споразумения, решения и съгласувани практики, попадащи в приложното поле на член 101, параграф 1 от Договора, които имат за предмет специализацията, включително и споразуменията, необходими за осъществяването ѝ.

(2) Регламент (ЕО) № 2658/2000 на Комисията от 29 ноември 2000 г. относно прилагането на член 81, параграф 3 от Договора за категориите споразумения за специализация ([2]) определя категориите споразумения за специализация, за които Комисията смята, че по принцип отговарят на условията, посочени в член 101, параграф 3 от Договора. Предвид общия положителен опит от прилагането на посочения регламент, чието действие изтича на 31 декември 2010 г., и като се вземе предвид допълнителният придобит опит след приемането му, е целесъобразно да се приеме нов регламент за групово освобождаване.

(3) Настоящият регламент следва да отговаря на двете изисквания за осигуряване на ефикасна защита на конкуренцията и да предоставя достатъчна правна сигурност за предприятията. Постигането на тези цели следва да бъде съобразено с необходимостта от възможно най-голямо опростяване на административния надзор и законодателната рамка. Под определено ниво на пазарна мощ може да се приеме като цяло, за прилагането на член 101, параграф 3 от Договора, че положителното въздействие на споразуменията за специализация ще бъде по-голямо в сравнение с каквото и да било отрицателно въздействие върху конкуренцията.

(4) За целите на прилагането на член 101, параграф 3 от Договора чрез регламент не е необходимо да се определят тези споразумения, които могат да попаднат в приложното поле на член 101, параграф 1 от Договора. При индивидуалната оценка на споразуменията съгласно член 101, параграф 1 от Договора трябва да се вземат предвид няколко фактора, и по-специално пазарната структура на съответния пазар.

(5) Предимствата на освобождаването, въведено с настоящия регламент, следва да се ограничат до тези споразумения, за които може да се допусне с достатъчна степен на сигурност, че отговарят на условията по член 101, параграф 3 от Договора.

(6) Споразуменията за производствена специализация най-вероятно ще допринесат за подобряване на производството или дистрибуцията на стоките, ако страните притежават допълващи се квалификации, активи или дейности, тъй като те могат да съсредоточат усилията си върху производството на определени продукти и по този начин да повишат ефективността си и да предлагат по-евтини продукти. По принцип същото важи и за споразуменията за специализация в подготовката на услуги. При наличието на ефективна конкуренция е твърде вероятно потребителите да получат справедлив дял от полученото предимство.

(7) Такива предимства могат да възникнат от споразумения, при които една от страните се отказва изцяло или частично от производството на определени продукти или от подготовката на определени услуги в полза на друга страна („едностранна специализация“), от споразумения, при които всички страни се отказват изцяло или частично от производството на определени продукти или от подготовката на определени услуги в полза на друга страна („реципрочна специализация“), и от споразумения, при които участниците се задължават съвместно да произвеждат определени продукти или да подготвят определени услуги („съвместно производство“). В контекста на настоящия регламент концепциите за едностранна и реципрочна специализация не изискват от дадена страна да намали капацитета, тъй като е достатъчно тя да намали своя производствен обем. Концепцията за съвместното производство обаче не изисква страните да намалят своите индивидуални

([1]) ОВ L 285, 29.12.1971 г., стр. 46.
([2]) ОВ L 304, 5.12.2000 г., стр. 3.
(*) Считано от 1 декември 2009 г. член 81 от Договора за ЕО стана член 101 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). По същество двете разпоредби са идентични. За целите на настоящия регламент позоваванията на член 101 от ДФЕС следва да бъдат разбирани като позовавания на член 81 от Договора за ЕО, когато е необходимо. ДФЕС също въведе някои терминологични промени, като замяната на „Общност“ със „Съюз“ и на „общ пазар“ с „вътрешен пазар“. Терминологията на ДФЕС ще бъде използвана в настоящия регламент.

производствени дейности извън обхвата на тяхното планирано споразумение за съвместно производство.

(8) Същността на споразуменията за едностранна и реципрочна специализация предполага страните да са активни на един и същ продуктов пазар. Не е необходимо страните да са активни на един и същ географски пазар. Вследствие на това прилагането на настоящия регламент за споразуменията за едностранна и реципрочна специализация следва да се ограничи до сценарии, при които страните извършват дейност на един и същ продуктов пазар. Споразумения за съвместно производство могат да бъде сключвани от страни, които вече са активни на един и същ продуктов пазар, но също и от страни, които искат да навлязат на даден продуктов пазар чрез споразумението. Следователно споразуменията за съвместно производство следва да попаднат в приложното поле на настоящия регламент, независимо от това дали страните вече извършват дейност на един и същ продуктов пазар.

(9) За да се осигури получаването на предимства от специализацията, без да се наложи някоя от страните надолу по производствената верига да напусне изцяло пазара, споразуменията за едностранна и реципрочна специализация следва да бъдат предмет на настоящия регламент само когато в тях са предвидени задължения за доставка и покупка или съвместна дистрибуция. Задълженията за доставка и покупка могат, без това да е задължително, да бъдат изключителни по своето естество.

(10) Може да се приеме, че когато делът на страните на съответния пазар за продуктите, предмет на споразумение за специализация, не надвишава определено равнище, споразуменията по принцип ще осигурят икономически предимства под формата на икономии от мащаба или от обхвата или по-добри производствени технологии, като същевременно потребителите ще получат справедлив дял от произтичащите от тях предимства. При все това, когато продуктите, произведени съгласно споразумение за специализация, са междинни продукти, които една или повече от страните напълно или частично използват като вложен материал за собственото си производство на определени продукти надолу по веригата, които те впоследствие продават на пазара, освобождаването, предоставено от настоящия регламент, следва също да зависи от дела на страните на съответния пазар за тези продукти надолу по веригата, който да не надвишава определено равнище. В такъв случай само наблюдаването на пазарния дял на страните на ниво междинен продукт не би отчел потенциалния риск от изключване от пазара или увеличаване на цената на вложения материал за конкурентите на ниво продукти надолу по веригата. Не се предполага обаче, че споразуменията за специализация влизат в приложното поле на член 101, параграф 1 от Договора или че не отговарят на условията на член 101, параграф 3 от Договора, след като е надхвърлен прагът на пазарния дял, определен в настоящия регламент, или не са удовлетворени други условия на настоящия регламент. В такъв случай трябва да се проведе индивидуална оценка на споразумението за специализация съгласно член 101 от Договора.

(11) Настоящият регламент не следва да освобождава споразумения, съдържащи ограничения, които не са необходими за постигането на положително въздействие, получено чрез споразумение за специализация. По принцип споразуменията, съдържащи определени видове строги ограничения на конкуренцията, свързани с фиксиране на цени, начислени на трети страни, ограничаване на производството или продажбите и разпределяне на пазари и клиенти, следва да се изключат от предимствата на освобождаването, установено в настоящия регламент, независимо от пазарния дял на страните.

(12) Ограничаването на пазарния дял, неосвобождаването на някои споразумения и условията, предвидени в настоящия регламент, обикновено гарантират, че със споразуменията, по отношение на които се прилага груповото освобождаване, не се дава възможност на страните да премахнат конкуренцията по отношение на значителна част от въпросните продукти или услуги.

(13) Съгласно член 29, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 г. относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора [1], Комисията може да оттегли възможността настоящият регламент да се прилага, когато констатира в конкретен случай, че споразумение, за което се прилага освобождаването, предвидено в настоящия регламент, има въпреки това въздействие, несъвместимо с член 101, параграф 3 от Договора.

(14) По силата на член 29, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1/2003 органите по конкуренция на държава-членка могат да оттеглят възможността настоящият регламент да се прилага по отношение на територията на тази държава-членка или на част от нея, когато, в определен случай, споразумение, към което се прилага установеното в настоящия регламент освобождаване, въпреки всичко има въздействие, което е несъвместимо с член 101, параграф 3 от Договора, на територията на тази държава-членка или на част от нея и когато тази територия има всички характеристики на отделен географски пазар.

(15) Възможността да се прилага настоящият регламент може да бъде оттеглена съгласно член 29 от Регламент (ЕО) № 1/2003, когато например съответният пазар е много концентриран и конкуренцията е вече слаба, по-специално поради индивидуалните пазарни позиции на други участници на пазара или поради връзки между други участници на пазара, създадени от паралелни споразумения за специализация.

[1] ОВ L 1, 4.1.2003 г., стр. 1.

(16) За да се улесни сключването на споразумения за специализация, които могат да повлияят на структурата на страните, срокът на действие на настоящия регламент следва да се фиксира на 12 години,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

*Член 1*

**Определения**

1. За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

а) „споразумение за специализация“ означава споразумение за едностранна специализация, споразумение за реципрочна специализация или споразумение за съвместно производство;

б) „споразумение за едностранна специализация“ означава споразумение между две страни, които извършват дейност на един и същ продуктов пазар, по силата на което едната от страните се съгласява да спре изцяло или частично производството на определени продукти или да се въздържа от производството на тези продукти и да ги купува от другата страна, която се съгласява да произвежда и доставя тези продукти;

в) „споразумение за реципрочна специализация“ означава споразумение между две или повече страни, които извършват дейност на един и същ продуктов пазар, по силата на което две или повече страни се съгласяват на реципрочна основа изцяло или частично да спрат или да се въздържат от производството на определени, но различни продукти, и да купуват тези продукти от другите страни, които се съгласяват да ги произвеждат и доставят;

г) „споразумение за съвместно производство“ означава споразумение, по силата на което две или повече страни се съгласяват да произвеждат определени продукти съвместно;

д) „споразумение“ означава споразумение, решение на сдружение от предприятия или съгласувана практика;

е) „продукт“ означава стока или услуга, включително както междинните стоки или услуги, така и крайните стоки или услуги, с изключение на услугите за дистрибуция и даване под наем;

ж) „производство“ означава произвеждането на стоки или подготовката на услуги и включва и производството чрез подизпълнение;

з) „подготовка на услуги“ означава дейностите нагоре по веригата по предоставянето на услуги на клиентите;

и) „съответен пазар“ означава съответният продуктов и географски пазар, на който принадлежат продуктите на специализацията, и освен това, когато продуктите на специализацията са междинни продукти, използвани за вътрешни нужди изцяло или частично от една или повече от страните за производството на продукти надолу по веригата, съответният продуктов и географски пазар, на който принадлежат продуктите надолу по веригата;

й) „продукт на специализацията“ означава продукт, който е произведен съгласно споразумение за специализация;

к) „продукт надолу по веригата“ означава продукт, за чието производство се използва продукт на специализацията от една или повече страни, като тези страни продават този продукт на пазара;

л) „конкурентно предприятие“ означава действителен или потенциален конкурент;

м) „действителен конкурент“ означава предприятие, което извършва дейност на същия съответен пазар;

н) „потенциален конкурент“ означава предприятие, което при отсъствие на споразумение за специализация, в случай на малко, но постоянно увеличение на относителните цени, е вероятно да предприеме в рамките на не повече от три години необходимите допълнителни инвестиции или други необходими разходи, за да навлезе на съответния пазар, като това е реална, а не само теоретична възможност;

о) „задължение за изключителна доставка“ означава задължение да не се доставя на конкурентно предприятие, което не е страна по споразумението, продуктът на специализацията;

п) „задължение за изключителна покупка“ означава задължение за закупуване на продукта на специализацията само от страна по споразумението;

р) „съвместно“ в контекста на дистрибуцията означава, че страните:

i) извършват дистрибуцията на продуктите чрез съвместен екип, съвместна организация или съвместно предприятие, или

ii) назначават трета страна като дистрибутор с изключителни права или без изключителни права, при условие че третата страна не е конкурентно предприятие;

с) „дистрибуция“ означава дистрибуция, включително продажбата на стоки и предоставянето на услуги.

2. За целите на настоящия регламент термините „предприятие“ и „страна“ включват техните съответни свързани предприятия.

„Свързани предприятия“ означава:

а) предприятия, в които страна по споразумението за специализация, пряко или непряко:

i) притежава повече от половината акции с право на глас,

ii) притежава правомощието да назначи повече от половината от членовете на надзорния съвет, управителния съвет или другите органи, които законно представляват предприятието, или

iii) притежава правото да управлява дейността на предприятието;

б) предприятия, които пряко или непряко притежават изброените в буква а) права или правомощия по отношение на страна по споразумението;

в) предприятия, в които предприятие, посочено в буква б), пряко или непряко притежава посочените в буква а) права или правомощия;

г) предприятия, в които страна по споразумението за специализация заедно с едно или повече от предприятията, посочени в буква а), б) или в), или в които две или повече от последно посочените предприятия съвместно притежават изброените в буква а) права или правомощия;

д) предприятия, в които правата или правомощията, изброени в буква а), се държат съвместно от:

i) страните по споразумението за специализация или техните съответни свързани предприятия, посочени в букви а)—г), или

ii) една или повече от страните по споразумението за специализация, или едно или повече от техните свързани предприятия, посочени в букви а)—г), и една или повече трети страни.

*Член 2*

**Освобождаване**

1. Съгласно член 101, параграф 3 от Договора и при спазване на разпоредбите на настоящия регламент се постановява, че член 101, параграф 1 от Договора не се прилага към споразуменията за специализация.

Това освобождаване се прилага дотолкова, доколкото тези споразумения съдържат ограничения на конкуренцията, попадащи в приложното поле на член 101, параграф 1 от Договора.

2. Освобождаването, предвидено в параграф 1, се прилага за споразумения за специализация, съдържащи разпоредби, които се отнасят до прехвърлянето или лицензирането на правата на интелектуална собственост на една или повече страни, при условие че тези разпоредби не съставляват основният предмет на такива споразумения, а са пряко свързани с осъществяването им и са необходими за него.

3. Освобождаването, предвидено в параграф 1, се прилага към споразуменията за специализация, когато:

а) страните приемат задължение за изключителна покупка или задължение за изключителна доставка; или

б) страните не продават самостоятелно продуктите на специализацията, а осигуряват съвместна дистрибуция на тези продукти.

*Член 3*

**Праг на пазарния дял**

Освобождаването, предвидено в член 2, се прилага, при условие че общият пазарен дял на страните не надвишава 20 % от който и да е съответен пазар.

*Член 4*

**Твърди ограничения**

Освобождаването, предвидено в член 2, не се прилага за споразумения за специализация, които пряко или непряко, самостоятелно или в съчетание с други фактори под контрола на страните, имат за предмет едно от следните неща:

а) фиксиране на цени при продажба на продуктите на трети страни с изключение на фиксирането на цените, начислени на преките клиенти в рамките на съвместната дистрибуция;

б) ограничаването на продукцията или продажбите с изключение на:

i) разпоредбите за договореното количество продукти в рамките на споразуменията за едностранна или реципрочна специализация или разпоредбите за определяне на производствените мощности и обема на производството в рамките на споразумение за съвместно производство, и

ii) определянето на цели на продажби в рамките на съвместната дистрибуция;

в) разпределянето на пазари или клиенти.

*Член 5*

**Определяне на праг на пазарния дял**

За целите на прилагането на прага на пазарния дял, предвиден в член 3, се прилагат следните правила:

а) пазарният дял се изчислява въз основа на стойността на реализираните продажби; ако няма на разположение данни за реализираните продажби, за да се определи пазарният дял на страните, могат да се използват разчети, основани на друга надеждна пазарна информация, включително и обема на реализираните продажби;

б) пазарният дял се изчислява въз основа на данни за предходната календарна година;

в) пазарният дял, държан от предприятията, посочени в член 1, параграф 2, втора алинея, буква д), се разпределя поравно между всички предприятия, които притежават правата или правомощията, изброени в буква а) от същата алинея;

г) ако пазарният дял, посочен в член 3, не надвишава първоначално 20 %, но впоследствие се повиши над това ниво, без да превишава 25 %, освобождаването, предвидено в член 2, продължава да бъде приложимо за срок от две последователни календарни години след годината, през която за пръв път е превишен прагът от 20 %;

д) ако пазарният дял, посочен в член 3, не надвишава първоначално 20 %, но впоследствие се повиши над 25 %, освобождаването, предвидено в член 2, продължава да бъде приложимо за срок от една календарна година след годината, през която за пръв път е превишен прагът от 25 %;

е) ползите от букви г) и д) не могат да се съчетават, така че да се надхвърли периодът от две календарни години.

*Член 6*

**Преходен период**

Забраната, предвидена в член 101, параграф 1 от Договора, не се прилага през периода от 1 януари 2011 г. до 31 декември 2012 г. по отношение на споразумения, които вече са в сила на 31 декември 2010 г., които не отговарят на условията за освобождаване, предвидени в настоящия регламент, но отговарят на условията за освобождаване, предвидени в Регламент (ЕО) № 2658/2000.

*Член 7*

**Срок на валидност**

Настоящият регламент влиза в сила на 1 януари 2011 г.

Срокът му на действие изтича на 31 декември 2022 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Брюксел на 14 декември 2010 година.

*За Комисията*

*Председател*

José Manuel BARROSO